

Situació de partida

Davant dels avanços socials, culturals i econòmics del nostre món occidental, cal analitzar els necessaris canvis educatius per a adequar l'educació als temps actuals, de manera que s'interioritze la necessitat de posar al dia la tasca diària de l'aula i del centre, i el paper de la mateixa educació.

És possible que, immersos en la tasca del dia a dia, una part important del professorat no arribe a comprendre la responsabilitat que l'afecta en este temps de canvi i tendisca a defensar davant del que podria considerar una proposta de moda. Analitzar l'origen de la proposta i identificar-ne l'abast, arreplegar el clima i les actituds de tot el professorat, pot servir de punt d'arrancada per a concebre un compromís de mínims de cara a la reflexió compartida.

Per a millorar esta situació de partida, serà necessari entendre la proposta de les competències bàsiques, el seu origen europeu i l'aposta a Espanya i en esta comunitat autònoma.

Objectius

- a) Integrar la posada en marxa de reformes educatives en contextos socials i personals.
- b) Valorar la implicació dels moments personals, afectius i organitzatius com a eix del canvi necessari.
- c) Reconéixer l'impacte que, fins al moment, ha produït la incorporació de les competències bàsiques per a, més tard, valorar-lo i determinar quins canvis convé mantindre, quins convé modificar i quins altres caldria incorporar-hi.

Descripció de l'activitat prèvia

Esta activitat prèvia té quatre passos: pretén analitzar la proposta de competències tant de la Unió Europea com de la normativa espanyola i de la comunitat autònoma, arreplegar el clima del centre, integrar tots els professionals des de les seues distintes sensibilitats i delimitar amb claredat l'impacte que fins al moment ha tingut la formació prèvia sobre competències bàsiques que el centre ha organitzat en cursos anteriors. Finalment, com a repte complementari, elaborar un banc de dades o una xarxa on ubicar la documentació de la formació, i d'esta manera donar-li difusió entre els membres de la comunitat educativa. Els passos que s'han de seguir són els següents:

- Pas 1: reflexionar sobre els canvis socials i educatius actuals, la proposta europea i les novetats de la LOE, el desenrotllament a les comunitats autònomes i els objectius educatius 2010-2020 d'Europa (recurs 0.1).
- Pas 2: analitzar el clima que viuen els centres i des del qual s'aconseguiria un pla comú de mínims. Es tracta de facilitar l'arreplega de les reflexions i pensaments que té el professorat quan inicia esta incorporació de les competències bàsiques, tenint com a suport la tècnica dels sis barrets, d'Edward de Bono,¹ i que servirà per a qualificar el debat i sentir veus diferents en relació a les competències. Es proposa, a més, que amb les dades obtingudes amb el qüestionari, utilitzant la tècnica DAFO, es realitze de manera opcional una anàlisi de debilitats i fortaleces que, tenint en compte el context actual, permeta als centres delimitar quines característiques específiques adoptarà la formació en el centre mateix per a aprofitar les fortaleces identificades i superar les debilitats que s'han descrit (recurs 0.2).
- Pas 3: les competències bàsiques, com qualsevol tipus d'aprenentatge, requereixen unes condicions institucionals que faciliten que siguen adquirides per tot l'alumnat, raó per la qual és necessari reconèixer, comprendre i valorar les condicions existents en els centres educatius perquè cada un d'ells pugua definir el seu propi procés de millora fins a aconseguir les condicions més favorables. El pas 3 consistix a respondre a un senzill qüestionari i

---

¹ BONO, Edward. DE, *Seis sombreros para pensar*, Ed. Juan Granica, Barcelona, 1988.

construir a partir de les respostes emeses pel professorat una **valoració de l'impacte causat per les competències bàsiques en el currículum real del centre** fins al moment. El resultat final es presentarà en forma de gràfica, amb la freqüència de respostes que corresponga a cada una de les preguntes, i finalitzarà amb unes conclusions que ens permeten comprendre de manera sintètica els resultats obtinguts. El fet d'establir un punt de partida realista amb ajuda del qüestionari d'impacte que valora els canvis que fins al moment han generat les accions formatives anteriors a l'actual ajudarà, sens dubte, a orientar adequadament tot el procés. Estes conclusions seran el referent sobre el qual es realitzaran posteriors avaluacions de l'impacte de la formació que es realitzarà (recurs 0.3).

- Pas 4 (repte complementari): organitzar un banc de dades amb els materials de consulta disponible, observant plataformes i webs d'administracions educatives o de centres que servisquen com a model per a la construcció o l'adequació d'una plataforma pròpia en cas que siga possible (recurs 0.4).

Orientacions

La persona que coordine el grup, ja siga en comissió de coordinació pedagògica o en reunions de cicle o de departament, presentarà algunes claus del canvi i la proposta de competències, amb ajuda del PowerPoint (recurs 0.1), per a afavorir un debat en què siga possible arreplegar els punts de vista diferents i el clima del centre, dels grups i dels individus, de manera que tot sentiment siga respectat i integrat en la Tècnica dels Sis Barrets. Una vegada arreplegats tots els punts de vista, es tractaria de traure'n conclusions constructives que afavorisquen el compromís amb el pla de treball guiat d'estes sis activitats de la formació inicial (recurs 0.2).

A més, la persona que dinamitza el grup de treball repartirà els "qüestionaris d'impacte" (recurs 0.3) entre els membres de l'equip, perquè es responguen de manera personal i anònima. Amb la informació arreplegada en els qüestionaris s'elaborarà una representació gràfica de la valoració resultant. Posteriorment, el dinamitzador convocarà una reunió de tot l'equip per a analitzar, entre tots, els resultats obtinguts i expressar les conclusions del grup sobre l'impacte causat per les competències bàsiques en el currículum real del centre. Entre les conclusions es faran constar els àmbits en què s'ha produït el major i el menor impacte, així com una llista dels canvis realitzats.

Per a finalitzar, el dinamitzador de l'activitat podria afavorir la consulta de recursos, materials i d'entorns web ja disponibles, que reflexionen sobre les competències bàsiques i les treballen en diferents entorns educatius perquè el centre compte amb diferents models d'entorns web, i així prendre decisions de com organitzar el propi i donar d'esta manera difusió als continguts de la formació (recurs 0.4).

Competències professionals docents

1. Contribuir a la millora contínua de la professió i de les organitzacions en què realitza les seues pràctiques a través de la participació activa en processos d'investigació, desenvolupament i innovació.
2. Comprendre les condicions institucionals fixades per l'ordenament del sistema educatiu i la concreció en un determinat centre, i valorar les seues possibilitats de millora.

Lectures d'ampliació i d'aprofundiment

- [Las competencias básicas: un nuevo perfil educativo para el siglo XXI](#). José Moya, Alejandro Tiana i Antonio Bolívar.
- BOLÍVAR, Antonio, "Para saber más de competencias básicas", dins MOYA OTERO, José (coord.), *De las competencias básicas al currículo integrado*, Proyecto Atlántida, Madrid, 2008, p. 81-84.

Recursos

- Recurs 0.1. Power Point. Canvis socials i educatius.
- Recurs 0.2.
  - a) Explicació de les tècniques dels sis barrets (clima del centre i CB).
  - b) Qüestionari per a la tècnica dels sis barrets.
  - c) Graella per a l'anàlisi DAFO de les conclusions.
- Recurs 0.3. Qüestionari d'impacte de les CB en el currículum real del centre.

Productes

- Producte 0.1.: Adaptació de la presentació: Canvis socials i educatius.
- Producte 0.2.a Buidatge del qüestionari dels sis barrets.
- Producte 0.2.b. (Opcional). Conclusions utilitzant l'anàlisi DAFO

- Recurs 0.4. Exemples d'entorns web sobre CB.
- Producte 0.3. (Opcional).
Gràfiques i conclusions dels resultats del qüestionari sobre impacte.
- Producte 0.4. (Opcional)
Model d'accés al suport en línia en què es treballa i/o es fa la difusió del projecte des del centre.
- Actes de les reunions convocades per a realitzar les activitats.